

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΑΡΧΑΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Ανθρωπιστικών Σπουδών

Πέμπτη 20 Απριλίου 2023 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§ 10 - 12

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μιν οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἐτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι:

1. κληρονόμησε μεγάλη περιουσία.
2. πάντρεψε τις δύο αδερφές του δίνοντας συνολική προίκα 30 μνες.
3. ευνοήθηκε από τη μοιρασιά της πατρικής περιουσίας έναντι του αδερφού του.
4. στην ιδιωτική του ζωή δεν έδωσε ποτέ αφορμή σε κανέναν για παράπονο εναντίον του.
5. στη δημόσια ζωή του όλοι μιλούν επαινετικά για τον ίδιο.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Πώς σκιαγραφείται σύμφωνα με το κείμενο, το ήθος του Μαντίθεου στην ιδιωτική ζωή του και σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο Μαντίθεος με την αναφορά του σε αυτό;

Μονάδες 10

B2. Το παρακάτω κείμενο του Άγγελου Βλάχου αναφέρεται σε μια σκηνή συμποσίου στην Αρχαία Αθήνα. Πώς συσχετίζεται η συγκεκριμένη αφήγηση με τις αναφορές του Μαντίθεου στο ήθος των αντιπάλων του αλλά και του ίδιου;

Μονάδες 10

Άγγελος Βλάχος, Ο κύριός μου Αλκιβιάδης, απόσπασμα

Ο Άγγελος Βλάχος υπήρξε μελετητής της αρχαίας γραμματείας και μυθιστοριογράφος. Στο έργο του, *Ο κύριός μου Αλκιβιάδης*, προσφέρει μία πολύπλευρη οπτική για την κατανόηση του 5ου αιώνα π.Χ.

«Μεθαύριο θα ξαναφύγομε εκστρατεία, φίλοι! Βάλτε, δούλοι, να πιούμε κι ας εξακολουθήσει η διασκέδαση μ' άκρατο το κρασί μας. Τιμάνδρα, τραγούδα! Εύθυμα τραγουδάκια, γελαστά: Η ζωή είναι τόσο όμορφη και τόσο πλούσια! Σιλύκοοοοο! Καταραμμένες των θεών! Φώναξε τις αυλητρίδες!»

Από την παινή κάμαρα, όπου είχα μισογυρίσει γλαρωμένος απ' τη νύστα, αναπήδησα με τη φωνή του Αλκιβιάδη και βγήκα στην αυλή για να ξαναμπώ απ' τη μεγάλη πόρτα. Εκεί είδα τον Σωκράτη που στεκόταν, λες έστηνε ενέδρα, σε μια γωνιά της αυλής. Φαίνεται πως είχε ακούσει κι αυτός τη φωνή του Αλκιβιάδη, γιατί προχώρησε και μπήκε στην αίθουσα του συμποσίου όπου ήταν όλη η παρέα μισομεθυσμένη κιόλας. Καθώς ένιωσαν οι χαροκόποι τον Σωκράτη απλώθηκε μια σιωπή και τα πρόσωπα σοβαρεύτηκαν, σαν φοβισμένα.

Άγγ. Βλάχος. 2008 *Ο κύριός μου Αλκιβιάδης*. Το Βήμα (Βιβλιοπωλείον της Εστίας), σ. 258.

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο ιδανικός ήρωας στον Όμηρο έπρεπε να διαπρέπει	α. με την ομορφιά και τη σύνεσή του. β. με τον δημόσιο λόγο του και τα πολεμικά του ανδραγαθήματα.
2. Η ρητορική ως «πειθοῦς δημιουργός» επιδιώκει	α. να εκθέσει τα εικότα, τα πιθανά και αληθοφανή. β. να ανακαλύψει και να διδάξει τα αληθινά και τα δίκαια.
3. Οι δικανικοί λόγοι εκφωνούνταν κυρίως	α. στην Πνύκα ή το θέατρο του Διονύσου. β. στη Βουλή ή στην Ηλιαία.
4. Οι διάδικοι σε μία δίκη	α. ήταν υποχρεωμένοι να αγορεύουν αυτοπροσώπως. β. υποχρέωναν έναν έμπειρο δικανικό ρήτορα να αγορεύει εκ μέρους τους.
5. Τα ρητορικά ήθη σχετίζονται	α. με την εντύπωση που προκαλεί ο ρήτορας ως προσωπικότητα. β. με τον τρόπο που επηρεάζει το συναίσθημα των ακροατών.

Μονάδες 10

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία ομόρριζη λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **διανομέας, κλήση, κατοικία, άποψη, συμφέρον.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αίσχινης, Κατὰ Τιμάρχου §§27 - 29

(έκδ. του Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο Αίσχινης αναφέρεται στα κριτήρια που θέτει ο νομοθέτης, προκειμένου ένας ρήτορας να αγορεύσει ενώπιον του λαού.

Ἄ συνιδῶν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὐς χρὴ δημηγορεῖν καὶ οὐς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Καὶ οὐκ ἀπελάυνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός, οὐδέ γε εἰ τέχνην τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ, ἀλλὰ τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. Τίνας δ' οὐκ ᾤετο δεῖν λέγειν; τοὺς αἰσchrῶς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἔᾱ δημηγορεῖν. Καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; «δοκιμασία», φησί, «ρήτόρων· ἐάν τις λέγῃ ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν» τοῦτον οὐκ ἔᾱ λέγειν. Νῆ Δία καλῶς γε, ὡς ἔγωγέ φημι. Διὰ τί; ὅτι εἴ τις, οὐς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ φαῦλος, τίποτε, φησὶν, ὑπ' αὐτοῦ πείσονται οἱ ἀλλότριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη; Καὶ τίσι δεύτερον ἀπεῖπε μὴ λέγειν; «ἢ τὰς στρατείας», φησί, «μὴ ἐστρατευμένος, ὅσαι ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκῶς», δίκαια λέγων.

σύννοια: γνωρίζω καλά, προβλέπω

διαρρήδην: ρητᾶ, ξεκάθαρα

τύπτω: χτυπώ

Νῆ Δία: μα τον Δία

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτον οὐκ ἔῃ λέγειν».*

Μονάδες 20

Γ2. Για ποιο λόγο, σύμφωνα με τον ομιλητή, δεν επιτρέπεται να αγορεύει ενώπιον του λαού όποιος δεν εκπληρώνει τα καθήκοντά του απέναντι στους γονείς του;

Μονάδες 10

Γ3. α. *ὁ νομοθέτης, ρητόρων, τὸν πατέρα, οἴκησιν*: Να μεταφέρετε τους τύπους στη δοτική του ενικού αριθμού. (μονάδες 4)

β. *ἀπελαύνει, βούλεται, φησί, τιμᾶν, ἀπέϊπε, προσταχθῶσιν*: Να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο ευκτικής στον χρόνο και τη φωνή που βρίσκονται οι τύποι. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

Γ4. α. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω υπογραμμισμένοι όροι του κειμένου: *λέγειν* (το πρώτο), *υἱός, τινά, τύπτων, ὑπ' αὐτοῦ*. (μονάδες 5)

β. *« Ἄ συνιδῶν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὓς χρή δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός».* Να διακρίνετε τις προτάσεις του αποσπάσματος και να τις χαρακτηρίσετε ως κύριες και δευτερεύουσες. Στη συνέχεια να αναγνωρίσετε το είδος της κάθε δευτερεύουσας πρότασης. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

Καλή Τύχη !!!